

Till Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till
li.bb@regeringskansliet.se

**Remissvar: Boverkets rapport Lättnader i kraven på byggnader
vid ändring och ombyggnad (2025:12) (Dnr. LI2025/01207)**

Branschföreningen TILRF, Tillgänglighetssakkunnigas riksorganisation tackar för möjligheten att att lämna synpunkter på denna remiss.

TILRF - övergripande synpunkter

TILRF tillstyrker förslagen i rapporten i deras nuvarande form, även om vi noterar att förslagen medför vissa försämringar ur tillgänglighetssynpunkt. Vår bedömning grundar sig på helhetsnyttan av att möjliggöra fler ändrings- och ombyggnadsprojekt i det befintliga byggnadsbeståndet – ett mål som vi bedömer vara förenligt med både samhällsekonomiska och sociala intressen, under förutsättning att tillämpningen fortsatt sker med professionellt omdöme och med individens behov i centrum.

Generellt om konsekvenserna

Vi delar Boverkets bedömning att dagens reglering kring följdkrav i samband med ändring och ombyggnad i många fall motverkar nödvändiga och önskvärda byggnadsåtgärder. Nuvarande regelverk leder ofta till att byggherrar begränsar projektens omfattning i syfte att undvika mer långtgående tillgänglighetskrav, även i situationer där en mer genomgripande ombyggnad skulle kunna ge betydande kvalitetsvinster för ett större antal brukare.

Vi kan utifrån våra erfarenheter av att genomföra tillgänglighetsgranskningar, kontroller och besiktningar bekräfta att det befintliga regelverket ofta upplevs som otydligt, svårtillämpat och i vissa fall direkt hindrande. Det gäller särskilt i ändringssituationer där omfattning och förutsättningar behöver vägas mot varandra. Vi har sett exempel på att projekt begränsats eller avbrutits till följd av att man vill undvika åtgärder som kan föranleda följdkrav.

Mot denna bakgrund delar vi rapportens slutsats att ett regelsystem, med ökat utrymme för proportionalitet och hänsyn till byggnadens förutsättningar, kan bidra till att fler ändringar och ombyggnader genomförs. Det är enligt vår uppfattning positivt både ur ett bostadsförsörjningsperspektiv och, möjligen, på det sätt som rapporten förespeglar även ur ett tillgänglighetsperspektiv.

Om regelstruktur och rättstillämpning

Även om ambitionen att skapa ett samlat och mer systematiskt regelverk är välkommen, är vi inte övertygade om att Boverkets nya byggregler, i sin nuvarande utformning, i sig leder till ökad tydlighet i praktisk rättstillämpning.

Att detaljerade anvisningar och vägledande nivåkrav i stor utsträckning har lyfts bort från föreskriftsnivå innebär en ökad tolkningsbörda för såväl byggherrar som byggnadsnämnder. I synnerhet när det gäller tillgänglighet och användbarhet finns en risk för fortsatt osäkerhet och varierande tolkning, vilket i förlängningen kan försvåra en rättssäker och likvärdig tillämpning i hela landet. Den nya regelmodellen förutsätter i praktiken en högre grad av professionell kompetens och erfarenhet för att tillämpas korrekt, snarare än att förenkla för samtliga aktörer.

Om relationen till FN:s funktionsrättskonvention

Vi vill uppmärksamma det rättighetsperspektiv som genomsyrar FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Mot denna bakgrund delar vi inte Boverkets bedömning att de föreslagna lättnaderna i tillgänglighetskraven är fullt förenliga med konventionens intentioner.

Att den tidigare förstärkta ställningen för tillgänglighetskravet tas bort, liksom möjligheten att ställa följdkrav vid ombyggnad, är förändringar som kan få reella konsekvenser för tillgången till den byggda miljön för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Även om grundkravet på tillgänglighet kvarstår, finns en risk att ambitionen försvagas i tillämpningen. Detta ställer höga krav på fortsatt professionellt ansvarstagande – både i projekteringen och i den kommunala tillsynen – för att säkerställa att de faktiska effekterna av förändringarna inte leder till oönskad exkludering eller ojämlikhet i tillgång till bostäder och lokaler.

TILRF - är en rikstäckande, ideell intresseorganisation för personer som är yrkesverksamma som certifierade sakkunniga av tillgänglighet enligt TIL 2. (BFS 2011:18) Föreningen organiserar drygt 220 av ungefär 465 certifierade sakkunniga av tillgänglighet.

Med hälsningar,

Johan Karlström
Ordförande

Linda Östbro
Vice ordförande

TILRF, Tillgänglighetssakkunnigas Riksförening

Mail: Johan Karlström jo.ka@tillark.se